

DET, DER KOMMER

34 års væbnet kamp mellem oprørgruppen FARC og den colombianske regering er forbi. Nu håber de tidligere FARC-krigere, at deres kamp har banet vejen for et opgør med den ekstreme ulighed i landet.

EFTER FREDEN

Colombias regering indgik i august 2017 en fredsftale med oprørsgruppen FARC og satte punktum for en konflikt, der har martret landet i årtier. Men den ulighed og uretfærdighed, der gav anledning til oprøret, er der stadig.

STINE BANG ANDREAS BECK

TRE TING VI VED OM FRED

1 ULIGHED UNDERGRAVER FRED

Social, politisk og økonomisk ulighed er en central drivkraft i voldelige konflikter. Et ulige og uretfærdigt politisk, økonomisk og socialt system efterlader mange uden muligheder, men med kig til de rige, der får stadig mere. Det skaber uro og frustration, hvorfra voldelige konflikter kan bryde ud.

2 INGEN FRED UDEN UDDANNELSE

En af de mest udbredte årsager til voldelig konflikt er manglende adgang til uddannelse. Det er ekskluderende og krænkende, og det efterlader mange mennesker uden reel indflydelse i deres eget liv og i udviklingen af det samfund, de er en del af.

3 KVINDERS INPUT ER AFGØRENDE

Kvinder spiller en afgørende rolle i opbygningen af bæredygtig fred. Fredsaftaler holder oftere, hvis kvinder er inddraget i processen, og generelt forebygger man konflikt ved at inddrage og tilgodese kvinder i samfundets udvikling.

COLOMBIA: Da FARC i 1960'erne greb til våben, handlede det især om adgang til jord og kampen mod ulighed.

I dag er Colombia Latinamerikas mest ulige land, og 13,7 procent af indbyggerne ejer 77,6 procent af jorden. Den ulighed har 50 års borgerkrig og 260.000 dødsopre ikke ændret på. Syv millioner internt fordrevne har ikke ændret på, at vold er alt for almindeligt både på gaden og i hjemmene, og at konservative kønsroller diskriminerer kvinder.

Håbet er, at freden nu vil skabe de forandringer, som krigen ikke kunne.

"Der er et stærkt ønske om, at freden skal holde, og en erkendelse af, at det kræver nogle forandringer i samfundet. Derfor er det lige nu, vi kan og skal

sætte ind med indsatser, der bekæmper uligheden i Colombia," siger Misha Wolsgaard-Iversen fra Oxfam IBIS.

HVEM ER VI NU?

Hun står i spidsen for Oxfam IBIS' nye projekt, der skal hjælpe tidligere kombattanter tilbage til det civile liv og bekæmpe ulighed og manglende demokratisk indflydelse. Fokus er især på de kvinder, der har kæmpet for FARC, og for hvem overgangen til det civile liv er ekstra svær.

"Vi har forladt en verden, hvor der var lighed mellem mænd og kvinder, og nu skal vi finde os til rette i et traditionelt colombiansk samfund, hvor alt det, vi har lært og opnået, ikke har nogen vær- →

Over hele Colombia er de såkaldte repatrieringslejre, der skal være en blød overgang for FARC-krigerne på deres vej tilbage til et liv i civil.

Lina håber stadig, at det vil vise sig at have været kampen værd – at FARC har været med til at gøre Colombia til et bedre land for de fattigste.

di,” siger den tidligere FARC-kriger Lina. Sammen med tusindvis af andre tidligere FARC-krigere opholder hun sig lige nu i en af de reintegrationslejre, som staten har opført for at hjælpe kombattanterne tilbage til det civile liv.

Den lejr Lina er i, hedder Urias Rondon, og FARC-lederne har bestemt, at den skal ligge her lige i udkanten af Amazonas, så de hurtigt kan vende tilbage til junglen, hvis freden skulle falde på gulvet.

Lejren består af en række beboelses-ejendomme, et stort fælles spisehus og en række værksteder og skolebygninger. Her hersker militær orden og disciplin, både fysisk og mentalt. Men der hviler også en sorg og frustration over stedet.

ALLE TALER OM FREDSPROCESSEN

”Vi kom ud af junglen i vores uniformer. De fik vores våben, og så græd vi. Vi har lagt vores liv i hænderne på det system, som vi har bekæmpet i 34 år,” siger FARC-lederen Paulo Murillo.

Nu sidder han i lejren og venter sammen med sine tidligere kampfæller på, at regeringen indfrier sine løfter.

”Mange er allerede dybt skuffede og har svært ved at se, hvordan de skal komme videre. Netop dem skal vi hjælpe

til at få gang i en hverdag og til at få indflydelse på deres eget liv og samfund,” siger Misha Wolsgaard-Iversen.

RETFÆRDIGHED FOR KVINDER

Helt konkret vil Oxfam IBIS støtte forsoning mellem FARC-tilhængere og civilbefolkningen i områder, der har været særlig hårdt ramt af borgerkrigen.

Vi vil samle kvinderne og sammen udvikle fælles løsninger for fred og forsoning, og vi vil sikre, at kvindernes

ønsker og holdninger bliver hørt. Det skal sikre en bedre implementering af freds-aftalen og generelt større retfærdighed og lighed for kvinder. Tilsammen vil det skabe et stærkere fundament for fred.

Som en forbipasserende så rammende siger: ”Alle taler om fredsprocessen. De skulle hellere tale om de manglende uddannelsesmuligheder, det dårlige sundhedssystem og den uretfærdighed, som alt for mange oplever. Hvis de ting kommer i orden, så kommer freden.”

Det er også svært for mændene at finde mening i hverdagen, efter at FARC's 34 år lange kamp mod styret endegyldigt blev afsluttet i juni sidste år.

GINA I FARC SIDEN HUN VAR 16 ÅR

FARC tilbød Gina et liv, der gav mening, formål og sammenhold. Hun voksede op med sin tante, men familien var fattig, og da hun nåede syvende klasse, måtte hun droppe ud - der var ikke råd til mere.

Alle steder mødte hun soldaterne fra FARC. De var venlige, og hun var vild med deres våben. I dag er Gina 31 år og har kæmpet for FARC det meste af sit voksne liv. Hun lagde først uniformen for to år siden, da hun var højgravid med sin søn.

Hun savner stadig alt ved livet i junglen. Tårerne løber ned ad hendes kinder, når hun fortæller om det liv, hun kendte.

Det liv, hun ved, hvordan man lever. I det civile liv føler hun sig alene og på gyngende grund.

Hos FARC blev hun dygtig til at behandle sår, og hun drømmer om at blive læge. Det er usandsynligt, at det sker, for uden for junglen forventes hun at indtage den traditionelle kvinderolle og passe hjemmet og sin lille søn. Imens er hendes mand på vej til Cuba for at læse medicin.

"Alligevel støtter jeg freden. Jeg ønsker, at min søn må vokse op i et samfund uden krig," siger hun.

JENNIE I FARC SIDEN HUN VAR 12 ÅR

Det var ikke drømmen om revolutionen, der fik Jennie til at slutte sig til guerillaen. Hun voksede op med en stedmor, der slog, og en far, der drak for meget.

Jennie havde aldrig lyst til at gå hjem. Hun kendte guerillaerne godt, og FARC virkede som et godt alternativ til det liv, hun kom fra.

Sammen med dem lærte hun om revolutionen, kommunismen og sagen, de kæmpede for. Den tror hun stadig på. Og hun savner det fællesskab, der var, hvor de arbejdede sammen og passede

på hinanden. Nu skal hun ud i et samfund, hvor kvinder og mænd ikke er lige, og hvor det er svært for FARC-kvinderne at finde en plads.

"Kamp er alt, vi kender, og det gør freden meget svær for os. Vi kvinder er frustrerede over, at vi nu kun forventes at være mødre," siger hun og tilføjer:

"Men jeg kan se, at mændene også har det svært. Før kunne de det hele, men nu sidder de bare og ser tv, mens deres maver vokser."

LINA, I FARC SIDEN HUN VAR 12 ÅR

Lina har kun været i lejren i to uger. Hun taler mest om kampen og om revolutionen. Men hun fortæller også om, hvor svært det er lige nu. Før kæmpede de sammen for drømmen om et andet samfund. Nu ved hun ikke, hvordan hun skal få tiden til at gå.

"Lige da vi lagde våbnene og accepterede fredsftalen, var vi overbevist om, at Colombia nu ville blive et bedre land, og at vores kamp havde banet vej for at skabe vigtige forandringer for almindelige mennesker. Jeg tænkte, at vi havde vundet, men nu har jeg fornemmelsen af, at vi faktisk har tabt."

Alligevel fortryder hun ikke noget. Selv om hun har ofret meget og mistet mange mennesker, hun elskede højt.

"NÅR MAN GRIBER TIL VÅBEN, SÅ RISIKERER MAN AT MISTE. VI KÆMPEDE FOR ET BEDRE COLOMBIA, DERFOR VAR DET ALLE OFRENE VÆRD."